

Bilag til Skovudviklingsplan 2010 -2020

Bilag A. Nøglebiotoper

Nøglebiotopsregistreringen er udført efter et system til registrering af nøglebiotoper udarbejdet af NEPCon i 1998. Vejledning til denne registrering af nøglebiotoper ligger i Århus Kommunes journalssystem. Selve kortlægningen er tilgængelig i den daglige drift via kortsystemet PC-kort/Plankat.

Signaturforklaring til nøglebiotoper

	Askesump		Vandløb
	Birkesump		Hulvej
	Ellesump		Jorddige
	Fugtig Lavning		Stendige
	Gammel Skov		Terrassekant
	Grusgrav		Dødt Træ
	Græsningskov		Døende Træ
	Højrygget Ager		Gravhøj
	Krat		Gravrøse
	Kultureng		Grævlingegrav
	Kær		Hult Træ
	Lynghede		Hultræ
	Mosaiknatur		Højstub
	Overdrev		Kilde
	Pilekrat		Redetræ
	Pilesump		Rod
	Rørsump		Rodvælde
	Sjælden Skov		Solitært træ
	Skovbryn		Stamme
	Skovsump		Stenrøse
	Skrænt		Stensætning
	Starsump		Stort træ
	Staudeeng		Stub
	Stævningskov		Trunte
	Sø		Træruin
	Vadested		
	Vandhul		
	Væld		

Nøglebiotopsregistreringen er i løbet 2007 suppleret med en kortlægning af kendte levesteder for sjældne og truede arter i medfør af krav fra FSC-certificeringen.

Bilag B.

Træartspolitik

Træartspolitikken har til formål at beskrive den overordnede prioritering af træarter og begrunde den fremtidige tilstræbte træartsfordeling for skovene som helhed. I træartspolitikken vurderes træarternes forskellige muligheder i forhold til målsætningen for Århus Kommunes skove. Træartspolitikken skal understøtte udviklingen af de naturnære driftsformer gennem valget af forskellige træarter.

Træartspolitikken ligger til grund for de valgte skovudviklingstyper. Det er muligt at læse mere om begreberne naturnær skovdrift og skovudviklingstyper på hjemmesiden www.aarhuskommune.dk/skovudviklingsplan

Hvilke træarter, der skal anvendes i fremtiden i Århus Kommunes skove, skal afvejes i forhold til en række hensyn. De forhold der gør sig gældende ved valg af træarter er primært:

- Principper som ligger til grund for den naturnære skovdrift
- Lokalitetens naturgivne forhold i form af jordbund og klima
- Beskyttelse af biodiversiteten
- Bevoksningernes stabilitet i forhold til klimaekstremer, klimaforandringer og voldsomme angreb af skadevoldere primært svampe og insekter
- Sikring af dyrkningsgrundlaget og dermed træarternes indflydelse på jordbunden
- Påvirkning af grund og overfladevand
- Rekreativ anvendelse og landskabelige hensyn
- Bevarelse af kulturhistorien
- Muligheden for produktion af kvalitetstræ på dele af arealet

Ønsket om, at Århus Kommunes skove skal drives stadig mere naturnært, stiller en række krav til de træarter, der kan anvendes. Naturnær skovdrift bygger i vid udstrækning på at skoven kan forynge sig selv uden intensiv jordbearbejdning og efterfølgende plantning. For at sådanne naturlige processer kan forløbe, er det vigtigt at vælge træarter, der er tilpassede de lokale jordbundsmæssige og klimatiske forhold. En anden vigtig parameter er, at træerne ikke udkonkurrerer hinanden men indgår i et positivt samspil, hvor de forskellige træarter kan bidrage til at understøtte den naturlige udskillelse.

Træartsvalget har stor betydning for de økologiske betingelser, der skabes for det øvrige plante- og dyreliv i skovene. Den naturlige vegetation i Danmark er løvfældende skov, og en meget stor del af den oprindelig flora og fauna er derfor tilknyttet løvskovene. At træarterne er oprindeligt hjemmehørende har også stor betydning. En træart defineres som hjemmehørende, når den er indvandret naturligt og for manges vedkommende har været her i flere tusinde år. Hjemmehørende træarter har stor betydning for de øvrige arter i skoven, fordi jo længere tid en træart har været i den danske natur, jo længere tid har følgearterne haft til at indvandre og tilpasse sig. Dermed ikke være sagt, at indførte arter ikke kan bidrage positivt til biodiversiteten, særligt hvis de anvendes som indblandingstræarter. Indførte arter kan også varetage vigtige funktioner i økosystemet,

og i mange tilfælde vil det være valget af dyrkningssystem, der har den største betydning for biodiversiteten.

I forhold til beskyttelse af biodiversiteten er det desuden vigtigt, at der sættes på et bredt spektrum af arter, fordi mange svampe og insekter er værtspecifikke dvs. afhængige af en bestemt træart for at gennemleve deres livscyklus. Mange træarter som birk, bævreasp, røn m.fl. har ikke nogen nævneværdig produktionsværdi, men er vigtige for biodiversiteten og kan desuden udfylde særlige roller i en naturnær drevet skov. For de nævnte træarter, der kan betegnes som "pionertræarter", gælder det for eksempel evnen til at kolonisere områder efter stormfald o.l. Andre arter som hassel og avnbøg kan have vigtige roller i blandingsbevoksninger, hvor de kan danne en underetage, som er med til at sikre skovklimaet.

Stabiliteten af vores skovområder påvirkes i høj grad af klimaet. Voldsomme storme kan give anledning til at træerne vælter over store områder på en gang. Modstandsevnen i forhold til stormfald er forskellig fra træart til træart men afhænger i høj grad også af bevoksningens alder, jordbunden, vandpåvirkningen af jordbunden, om træarterne er blandede eller i renbestand o.l.

Voldsomme angreb af skadevoldere som insekter og svampe kan være vanskelig at forudse, og der kan indvandre nye arter som vi ikke kender i dag. For at sikre sig bedst muligt mod at hele bevoksninger går til grunde, er det også i denne sammenhæng bedst at sætte på et bredt spektrum af arter. På den måde kan andre træarter tage over, og skovklimaet opretholdes, såfremt en træart angribes så hårdt, at den dør.

Jordbundens sammensætning er vigtig for de forskellige træarters vækst og trivsel, men træarterne påvirker også i sig selv jordbunden. Nåletræer i renbestand virker for eksempel generelt mere forsurende på jordbunden end løvtræarter. Det er derfor vigtigt at vælge træarter eller træartssammensætninger, der ikke forringer dyrkningsgrundlaget.

Overfladevand og grundvand kan også påvirkes forskelligt af de forskellige træarter, men påvirkningen skal ofte ses i samspil med jordbunden. Som ovenfor nævnt er der størst risiko for forsurening under nåletræ, ligesom undersøgelser har vist, at vandløb gennem nåleskov har klart lavere pH end vandløb gennem løvskov. Et meget lavt pH er skadeligt for mange organismer tilknyttet vandløbene.

Hvordan træartsvalget påvirker den rekreative anvendelse og æstetiske oplevelse af skovene kan være vanskeligt at give entydige svar på. Det skyldes, at der kan være meget forskellige opfattelser af, hvad folk gerne vil møde på deres tur i skoven. Variation opfattes dog oftest som noget positivt i forhold til skovoplevelsen. Ligeledes kan forskellige træarter opfylde forskellige funktioner. Nåletræer kan for eksempel give skoven farve og skabe læ om vinteren mens nyudsprungne bøgetræer giver særlige oplevelser i foråret. Et andet eksempel kan være skovbryn med blomstrende og bærbærende arter, der er til glæde for både dyr og mennesker. Mange mennesker sætter stor pris på egnskarakteristiske skove, som de måske kender fra deres barndom. De

Århusianske "bøgesøjlehaller" langs kysten har for eksempel en høj værdi for mange mennesker, og det uanset at de er relativt artsfattige i øvrigt.

Træer med høj alder, store dimensioner, mærkelige former eller måske en stor og veludviklet kroneform, giver en særlig oplevelse til skovgæsten. Derfor er det også vigtigt med henblik på den rekreative anvendelse, at bevare gamle træer og satse på arter, der kan blive gamle og opnå store dimensioner.

Kulturhistorien i skovene påvirkes af træartsvalget. Områderne omkring gravhøje, dysser, og lignende bevares og synliggøres bedst ved anvendelsen af arter med lang levetid og stor stormstabilitet, som for eksempel eg og bøg.

Produktion af kvalitetstræ i Århus Kommune skal fortsat være muligt under hensyntagen til de øvrige værdier og interesser som skovene skal tilgodese. I forhold til produktion af træ, er faktorer som veddets egenskaber og hvor stor tilvækst træarten har over tid vigtige. Desuden har det betydning, hvilke typer produkter træarten kan levere. Her tænkes på om træarten kan producere stort dimensionerede kævler, som kan anvendes til møbeltræ o.l. eller om størrelsen på træerne gør, at de f.eks. kun kan anvendes til brænde.

Træarter i Århus Kommunes Skove

I det følgende gennemgås de træarter som det i fremtiden er ønskeligt at anvende i Århus Kommunes skove. Afslutningsvis er der opstillet en "negativliste" over arter som har været anvendt, men som ønskes udfaset i forbindelse med omlægningen til naturnær skovdrift.

Træart	Dansk træart	Egenskaber og potentiale Fremtidig anvendelse i Århus Kommunes skove	Nuværende andel	Fremtidig andel
Løvtræer			89 %	
Bøg	Ja	<p>Bøg ville være den naturligt dominerende træart på hovedparten af arealet i Århus Kommunes skove grundet jordbund og klima.</p> <p>Bøg trives bedst på dybgrundede jorde med gode næringsstofferforhold. Den er en udpræget skyggetræart, der knytter sig til de sene successionsstadier i skov og den forynger sig villigt men bedst i et eksisterende skovklima med læ, skygge og høj luftfugtighed. Bøgen udvikler en god muldtilstand - især hvor den optræder i blanding med andre træarter.</p> <p>I Århus Kommunes skove vil bøgen fortsat være den hyppigst forekommende træart. Det skyldes at den naturligt ville udgøre en meget stor andel af skovsystemet på lokaliteten, at den fungerer godt i den naturnære skovdrift og at den har en væsentlig værdi for flora og fauna. Desuden producerer bøg tømmer af høj kvalitet som kan anvendes til mange formål.</p> <p>Samtidig er der store rekreative værdier knyttet til bøgeskov, der betragtes som noget nær den danske nationalskov.</p>	45 %	<p>Konstant</p> <p>vil findes udbredt på et større areal men mere i blanding med andre træarter end i dag</p>

Eg	Ja	<p>Egen er en meget værdifuld træart for flora og fauna og egetræer danner lysåbne skove med en rig undervækst. Egetræer udmærker sig desuden ved at kunne blive meget gamle og blandt andet af den grund har egetræer også stor rekreativ værdi.</p> <p>Egen er en lysttræart med typiske pioneregenskaber og derfor anvendes den også meget i forbindelse med skovrejsning. Andelen af eg i de nye skove omkring Århus er derfor også høj. I de gamle skove findes egen som spredt indblanding og som overstandere typisk sammen med bøg, men der findes også en del plantede bevoksninger, hvor den primære træart udgøres af eg.</p> <p>Det kan være vanskeligt at forynge eg naturligt i det naturnære skovbrug. Det skyldes at den ofte udkonkurreres af mere skyggetålende træarter som bøg eller ær. Derfor vil foryngelse af egebevoksninger typisk skulle ske over større flader og ved tilplantning og det kan være nødvendigt at hegne kulturerne.</p> <p>Egen vil fortsat udgøre en vigtig træart i Århus kommunes skove af biologiske og rekreative hensyn og fordi den kan producere tømmer af høj kvalitet. Det vil blive prioriteret at forynge egen også ved tilplantning for at sikre træarten er til stede på langt sigt. Spredte gamle egetræer i bevoksningerne bevares til naturligt henfald og død.</p> <p>I Århus Kommunes skove vil det være stilkegen som er fremherskende, da den er bedst tilpasset til jordbundsforholdene.</p>	22 %	Konstant
-----------	-----------	---	------	----------

Ask	Ja	<p>Ask kan trives på mange jordtyper, men stiller krav til en god vandforsyning. Den er god til at forynge sig på grund af sin rigelige frøsætning og gode spredningsevne af frøene og fungerer godt i den naturnære skovdrift, som en specialist der vokser i mindre lysninger.</p> <p>Ask trives godt i bøgedominerede skovsamfund på veldrænede jorde sammen men med ær. Den kan vokse i samspil med stilkeg, lind og avnbøg på næringsrige lokaliteter med dårlig dræning. På våde lokaliteter vokser den sammen med rødæl og stilkeg.</p> <p>I Århus Kommunes skove vil ask være en vigtig træart, fordi jordbund og klima skaber gode betingelser for ask. Ask vil findes både som indblandingstræart og som primær træart på fugtige lokaliteter.</p> <p>Desværre har asken de senere år været angrebet af en svampesygdom ved navn "asketoptørre". Det er endnu uvist hvilken betydning sygdommen vil få for askens langsigtede udvikling.</p>	8 %	Større
Avnbøg	Ja	<p>Avnbøg er hjemmehørende i det sydøstlige Danmark og trives bedst i lystrædominerede skovtyper som for eksempel sammen med eg og ask, hvor den vil findes som indblandingstræart. Naturligt forekommer den så godt som aldrig i renbestand, men optræder i mellemetagen, da den sjældent bliver højere end 25 meter på optimale lokaliteter.</p> <p>Arten er særlig relevant på stive lerjorde med dårlige dræningsforhold. Avnbøg er på sin nordlige udbredelsesgrænse i Danmark, men forventes at kunne blive favoriseret af et evt. varmere klima i fremtiden.</p> <p>I Århus Kommunes skove vil avnbøg findes som spredt indblanding hovedsageligt sammen med eg.</p>	< 1 %	Større

Birk	Ja	<p>Birk er en udpræget pionértræart og kan vokse på stort set alle jordbundstyper. Birkens rekreative værdi ligger primært i de hvide stammer og lysende gule løv i efteråret, der kan udgøre et varierende element i skovbilledet.</p> <p>Birk har mange tilknyttede arter og er særlig vigtig for grupper som fugle, insekter og svampe.</p> <p>I Århus Kommunes skove vil den findes som spredt indblandingstræart - især på fugtige arealer, hvor den vil forekomme ved spontan selvsåning. Birken vil kunne invadere arealer efter stormfald eller andre større sammenbrud i bevoksningen.</p>	2 %	Større
Bævreasp	Ja	<p>Bævreasp er en typisk pionertræart med mange af de samme egenskaber som birken. Den har tidligere nærmest været betragtet som ukrudt i produktionsskovbruget og har derfor mest været henvist til skovkanter og bryn.</p> <p>Bævreasp er en vigtig træart for mange insekter og dens rekreative værdi består i, at den udgør et varierende element og at dens raslende blade skaber en særlig stemning i skoven.</p> <p>Bævreasp vil i fremtiden findes som spredt indblanding i Århus kommunes skove og kan bruges som et variationselement i bynære skove med henblik på at øge den rekreative værdi.</p>	< 1%	Større

Fuglekirsebær	Ja	<p>Fuglekirsebær har stor rekreativ værdi med både blomster og bær. Naturligt optræder den sporadisk især i skovbryn og vil findes enkelt eller gruppevis i blandingskove. Den samme rolle vil træarten skulle have i det naturnære skovbrug.</p> <p>Fuglekirsebær vil være en oplagt træart at anvende i højere grad i Århus Kommunes skove. Dels fungerer den godt i det naturnære skovbrug og dels har den stor rekreativ værdi med både blomster og bær. Blomster og bær kan også være til glæde for bestøvende insekter, fugle mv.</p>	< 1 %	Større
Lind <i>(Småbladet lind)</i>	Ja	<p>Lind optræder naturligt som indblanding i en række skovsamfund og sjældent i større sammenhængende bestande. På grund af sin rige blomstring har linden betydning for mange insekter.</p> <p>Linden trives på et bredt spektrum af jordbundtyper og vil formegentlig blive favoriseret at evt. varmere klima. Lind vil blive anvendt som en vigtig indblandingstræart i Århus Kommunes skove og arten er særligt relevant på stive lerjorde med dårlige dræningsforhold.</p>	< 1 %	Større
Rødel	Ja	<p>Rødel findes naturligt på næringsrig vådbund langs med vandløb og i tilknytning til permanente vådområder, hvor andre træarter har vanskeligt ved at overleve. Her kan den findes i renbestand og opnå en høj alder. På øvrige arealer vil den optræde i blanding og blive udkonkurreret af længerelevende skyggetræarter.</p> <p>Der findes ofte store biologiske værdier tilknyttet gamle ellesumpe og skovtypen er med til at skabe variation i skovbilledet, da den får et urskovsagtigt præg med alderen.</p> <p>Som følge af dræning er rødellen gået tilbage i skovene men vil få en større plads i forbindelse med etablering af en mere naturlig vandhusholdning i Århus Kommunes skove.</p>	1 %	Større

Røn (<i>Alm. Røn</i>)	Ja	<p>Røn er en typisk pionertræart, der trives på næsten alle lokaliteter. Den forekommer naturligt i skovbryn og kan kolonisere arealer efter stormfald. Den har rekreativ værdi på grund af sit smukt farvede efterårsløv og fordi den bærer blomster og bær.</p> <p>Røn vil findes som spredt indblanding og vil blive brugt som et variationselement i bynære skove med henblik på at øge den rekreative værdi.</p>	< 1 %	Større
Ær	Ja	<p>Ær betragtes ifølge Skov- og Naturstyrelsen som en naturligt hjemmehørende træart i Danmark, på trods af at den er indbragt af mennesker for ca. 200 år siden. Det skyldes at den formodentlig på et tidspunkt naturligt ville have nået til Danmark.</p> <p>Ær forynger sig villigt med vindsprede frø og har derfor potentiale til at sprede sig til mange bevoksninger. Den fungerer godt i blandede skovsystemer og vil derfor spille en betydende rolle i det naturnære skovbrug i Århus Kommunes skove på de steder, hvor den allerede er indvandret.</p> <p>Foryngelse af ær kan blive meget massiv og skabe mørke skovbilleder, der kan forringe den rekreative oplevelse. Desuden har æren relativt få følgearter tilknyttet og har derfor af begrænset biologisk værdi.</p> <p>Det skal så vidt muligt undgås at indbringe æren i Århus Kommunes skove på steder, hvor den ikke allerede findes.</p>	4 %	Større
Elm	Ja	<p>Elmen har de sidste ca. 20 år været ramt af elmesyge i Danmark, og har derfor ikke nogen betydende plads.</p> <p>Den findes dog fortsat spredt i Århus Kommunes skove som rodskud og træer med små dimensioner og det vil den fortsat gøre.</p>	< 1%	Konstant

Spidsløn	Ja	<p>Spidsløn er et lille træ, som ikke bliver større end ca. 20 meter. Hvor den findes naturligt, optræder den i små grupper eller som enkelttræer men ikke særligt hyppigt og aldrig som et dominerende element.</p> <p>Træarten har rekreativ værdi som indblanding på grund af sine meget smukke høstfarver.</p> <p>Spidsløn vil findes som spredt indblanding i Århus Kommunes skove.</p>	< 1 %	Større
Hassel/ Tjørn/ Vildæble/-pære/ Navr/ Kvalkved Kristtorn Slåen/ Tørst/ Hylde/ Benved/ Alm. hæg/ m.fl	Ja	Arter som hassel, tjørn, vildæble og andre mindre træer og buske vil findes som spredt indblanding i lysåbne skovtyper samt på åbne sletteprægede arealer og i hegn og bryn.	< 1 %	Større
Nåletræer			11 %	
Douglasgran	Nej	<p>Douglasgran stammer fra det nordvestlige Amerika og har været anvendt i dansk skovbrug i godt 120 år. Arten er grundlæggende en pionérart men kan nå meget store dimensioner og en høj alder. Douglasgran fungerer godt i den naturnære skovdrift, fordi den trives i blandinger og forynger sig villigt.</p> <p>Den rekreative værdi ligger primært i, at den kan blive et meget stort og monumentalt træ og at den kan udgøre et varierende element i løvskoven.</p>	< 1 %	Konstant

Lærk	Nej	<p>I Danmark har været anvendt europæisk lærk, japansk lærk og en krydsning i mellem de to. Lærk er en udpræget pionertræart og skaber hurtigt et skovklima. Af samme grund anvendes den ofte ved skovrejsning.</p> <p>Lærken trives i lysåbne skovtyper, den er klimarobust og kan trives på både næringsrige og næringsfattige lokaliteter.</p> <p>Lærkens rekreative værdi ligger i variationselementet. Den er det eneste løvfældende nåletræ som findes i skovene og den får markante lysegule nåle i efteråret og et spædt lysegrønt løv i foråret. Den er stabil og kan nå store dimensioner i Århus Kommunes skove på grund af den gode jordbund.</p>	2 %	Mindre
Rødgran	Nej	<p>Rødgran er vidt udbredt i hele Europa, men indvandrede ikke til Danmark før den blev introduceret af mennesker for ca. 250 år siden.</p> <p>Rødgranen har udvist manglende tilpasning til de herskende klimaforhold i Danmark og har udvist særlig svækkelse efter milde vintre og sommertørke. Såfremt eventuelle klimaforandringer går i den retning, vil rødgranen svækkes yderligere. Rødgranen rammes ofte af stormfald når den dyrkes i renbestand</p> <p>Renbestande af rødgran udfases i Århus Kommunes skove, men arten vil fortsat og i begrænset omfang findes som spredt indblanding i eksisterende bevoksninger.</p> <p>Arten har værdi for dyrelivet - særligt for fugle og mindre pattedyr blandt andet på grund af sine kogler. Desuden er der efterhånden indvandret en del arter specifikt knyttet til rødgran.</p> <p>Dens rekreative værdi ligger i, at den udgør et varierende element i forhold til løvskoven.</p>	2 %	Mindre

Skovfyr	Ja	<p>Skovfyr er den eneste hjemmehørende nåletræart som har været anvendt i skovbruget. De oprindelige skovfyrbevoksninger forsvandt fra Danmark i middelalderen, men arten er siden genintroduceret.</p> <p>Skovfyr er en udpræget pionerart og anvendes derfor også ofte ved skovrejsning, hvor den er meget robust. Den kan trives på næsten alle slags jorde og har stor tilpasningsevne til klimaet.</p> <p>Skovfyrren har en plads i meget lysåbne skovtyper og ved kolonisering af arealer efter stormfald. Den har rekreativ værdi på grund af sine markante røde stammer og særlige kroneform.</p> <p>I Århus Kommunes skove vil skovfyr ikke spille nogen betydende rolle fordi den naturlige vegetation her vil være løvtrædominerede skovtyper. Den vil findes enkelte steder som varierende element og vil fortsat blive anvendt ved skovrejsning.</p>	1 %	Mindre
Ædelgran	Nej	<p>Ædelgran forekommer naturligt i bjergegne i centraleuropa og sydøsteuropa. Det er en klimaksart, der fungerer godt i blandinger med rødgran og bøg og den forynger sig også godt i Danmark. Derfor er den en velegnet art i det naturnære skovbrug.</p> <p>Arten vil ikke spille nogen væsentlig rolle i Århus kommunes skove, da der primært satses på løvtrædominerede skovtyper af hjemmehørende arter. Ædelgran vil fortsat findes som spredt indblanding og i enkelte gamle bevoksninger som løbende udfases.</p> <p>Ædelgran kan nå store dimensioner og høj alder og har af den grund en rekreativ værdi. Desuden udgør den et varierende element i løvskovene.</p>	< 1 %	Mindre

Negativliste over uønskede træarter

- sitkagran
- omorika
- nobilis
- nordmannsgran
- ikke-hjemmehørende arter af poppel som f.eks. sølvpoppe

Træarterne udfases løbende af skovene enten når de er hugstmodne eller når naturhensyn gør det relevant at fjerne træerne. Udfasningen er begrundet i træarternes ringe biologiske og / eller æstetiske værdier. Samtidig har nogle af arterne en uhensigtsmæssig og til tider aggressiv udbredelse som sker på bekostning af andre og mere ønskelige arter.

Andre arter primært de nordamerikanske som røddeg, tsuga, thuja, grandis og cypres findes i meget begrænset omfang. Bevoksningerne er ganske små og ofte etableret på markante og synlige steder i skovene, eller også findes de som spredt indblanding. Bevoksninger og enkelttræer vil blive bibeholdt som et varierende element indtil de afdrives som følge af ustabilitet eller fordi de må vige for andre hensyn.

Frugttræer:

Indplantning af spredte frugttræer langs veje og stier i de nye skove skal ske med henblik på at øge de rekreative værdier med blomstrende og frugtbærende træer. Der skal sættes på gamle danske sorter med stor robusthed.

Bilag C. Økonomisk oversigt

Årlige omkostninger forbundet med skovudviklingsplanens initiativer		Anlægsomkostning (mio. kr.)	Årlig driftsomkostning (mio. kr.)	Årlig indtjening (mio. kr.)	Bemærkning
OMKOSTNINGER EKISTERENDE DRIFT 2009	Bevokningspleje - pt. under udbud		3,5	1,6	Fra seneste års budget- og regnskabstal
	Standardpleje 2009 niveau		3,3		Fra interne kontrakter og udbud
	Bestillingsarbejder/ årligt tilbagevendende omkostninger		1,8		Fra seneste års budget- og regnskabstal
	SUM 2009 niveau		8,6	1,6	
OMKOSTNINGER FORBUNDET MED INITIATIVER FRA SKOVUDVIKLINGSPLAN 2010-2020	Naturnær skovdrift i Århus Skovene (Kap. 4)		0,0	0,5	
	Risikotræer		0,4		0,4 mio. kr. årligt til indsats mod risikotræer.
	Godkendt til bæredygtig skovdrift (Kap. 5)		0,1		50.000 kr. årligt til rullende ajourføring af nøglebiotoper. Certificeringsgebyr 35.000 kr. årligt.
	Udvikling af de rekreative faciliteter (Kap. 6)	2,9	0,4		I 10 års perioden anlægges: <ul style="list-style-type: none"> • Fire hundeskove • Toilet i Dyrehaven • To tiltag rettet mod særlige brugergrupper • Tre større rekreative støttepunkter anlæg • Tre mindre rekreative støttepunkter • Fire større omlægningsarbejder <p>De årlige driftsomkostninger øges med 0,4 mio. kr. som følge af ovenstående rekreative udbygning.</p> <p>0,5 mio. kr. årligt til forstærkning med et fagligt årsværk.</p>
	Vedligeholdelse af de rekreative faciliteter (Kap. 7)	1,3	0,7		1,3 mio. kr. til at bringe alle publikumsfaciliteter i orden. Dertil kommer forventede reparationer gennem 10-års perioden. <p>Mængder er baseret på gennemgang af faciliteternes tilstand primo 2009. Enhedspriser baseret på erfaringstal og skøn.</p> <p>Plejen på publikumsfaciliteter forhøjes efterfølgende med 0,7 mio. så de holdes i en standard der svarer til 2004 niveau.</p>
	God kommunikation styrker indsatsen (Kap. 8)	0,8	0,1		0,8 mio. kr. gennem perioden til informationsmateriale rettet mod særlige brugergrupper samt om skovudviklingsplanen Endvidere forbedret skiltning ved indgangspartier. <p>100.000 kr. øgede årlige driftsomkostninger som følge af øget fokus på information</p>
	SUM-niveau Skovudviklingsplan 2010-2020	5,0	10,8	2,1	

Natur og Miljø
Valdemarsgade 18
Postboks 79
8100 Århus C
Tlf. +45 8940 2755